

Fiyat anlaşmazlığı

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

A N K A R A

Karar Konusu : Fiyat anlaşmazlığı

Karar No : 2004/004

Karar Tarihi : 07.01.2004

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I-GİRİŞ:

.....Genel Müdürlüğünün ... tarih ve ... sayılı yazıları ve ekleri ile şirketlerince yürütülen; ... **İnşaatı işi** kapsamında inşa edilmekte olan ... yapılması projelendirilen işlerden, ø1200 (1220/12mm) yakalı spiral kaynaklı çelik derivasyon borularının döşenmesi işlerinin devam ettiğini belirterek, sözleşme - ve eklerindeki şartlar dikkate alındığında, çelik boru bedelinin ...birim fiyatlarından mı, Bayındırlık birim fiyatlarından mı ödenmesi gerektiği hususunda yüklenici ile anlaşmazlık çıktığından bahisle konuya ilişkin görüşümüze başvurmuştur.

... tarih ve ... sayılı yazımızla, sözleşme kapsamında" ..." adıyla yer alan, bahse konu, ø1200 (1220/12mm) yakalı spiral kaynaklı çelik derivasyon borularının, boru bedeli ve

döşenmesi işlerinin ödenmesinde kullanılan birim fiyatları içeren; ... İşler keşif raporu ile ... mekanik tesisatı keşif raporunun, **Yapı İşleri Müşterek Tesisat birim fiyatlarından faydalanılarak hazırlanan 201-199/A, 201-199/AB ve 201-178/B pozlarına ait tasdikli analizleri ile çelik boru ihzarat ödemesinin yapıldığı hak ediş raporundan birer adet gönderilmesi istenilmiş** ve'nin ... tarih ve ... sayılı yazıları ekinde ... no'lu hakediş sureti alınmış, istenilen pozlara ait tasdikli analizlerin bulunmadığı için gönderilemediği ayrıca belirtilmiştir.

II - KONU

"..." adıyla sözleşme ve eklerinde yer alan, anlaşmazlık konusu, ø1200 yakalı, spiral kaynaklı çelik derivasyon boru hattı ile ilgili olarak;

a) ... Müdürlüğü'nün ... yazdığı yazı ve yüklenici dilekçesinde, ... alanında yapılmakta olan söz konusu inşaatının bir bütünü olduğu sebebiyle, işe ait özel şartnamede belirtildiği üzere, ...için gerekli olan ...şartname ve birim fiyatlarının kullanılması gerektiği ve çelik derivasyon boru hattı ihzarat bedelinin, ... pozu fiyatlarıyla ödenmesinin bir mecburiyet olduğu ve bu esaslara göre hazırladıkları ...no'lu hakedişin değiştirilmesinin mümkün olmadığı ve hakedişin aynen kabul edilmesi isteğidir.

b) ... ise, yapımı devam eden ... değil, ... olduğunu, dolayısıyla 1. keşif özetinde ... birim fiyatları yerine Bayındırlık Bakanlığı birim fiyatlarının kullanıldığını ve firmanın da bu şartları bilerek teklif verdiğini belirterek, proje gereği kullanılan çelik boruların karşılığının birim fiyatlarda yer almaması nedeniyle enterpolasyon ile fiyatının belirlenmiş olduğunu, bu fiyatın keşifte ... olarak yer aldığını, bu bedelin % ... arttırılmasıyla bulunan ... pozunun montaj bedeli olarak belirlendiğini ve devamla ... ve ... pozu içinde aynı yöntem uygulandığını ifade ederek bedelinin de, ... birim fiyatlarından değil, Bayındırlık fiyatlarıyla ödenmesinin gerekli olduğunu ileri sürmektedir. Bu sebeple, çelik boru ihzarat bedeli için, 04.262 poz no'lu Düz Siyah Saç rayiç fiyatları esas alınmış ve ... no'lu hakediş buna uygun şekilde, azaltılarak düzeltilmiştir.

III - İNCELEME

Sözleşme kapsamında ana hatlarıyla, ... bulunmakta olup, planlanan bu farklı özelliklerdeki projelerin yapımında, ..., ..., ..., ..., ... ve Bayındırlık Bakanlığı şartnameleri ve birim fiyatlarının kullanılması öngörülmüştür. Kapsamdaki ... inşaatı yapım kontrollüğünün, ...Müdürlüğü'ne protokolle devredildiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere; kurumlar için, büyük bir kısmı kendi iştegal sahalarının dışında olan, farklı uzmanlık alanına giren çeşitli işlerin bir arada yapıldığı bu tip projelerde, konusunda

uzman çeşitli kamu kurumlarına ait proje ve teknik şartnamelerin ve dolayısıyla keşfi oluşturan birim fiyatların, tek bir sözleşme ekinde, işin teknik gereklerine en uygun şekilde, birbirleriyle çelişmeden yer alması önemli bir hazırlıktır. Bu aşamada, ..., kendi işleri için kullandığı genel ve özel şartnamelerindeki bağlayıcı hükümleri, bu farklı işe göre uyumlu hale getirmek durumundadır.

İhale öncesinde, iş muhtevasında yapılması projelendirilen işlerde, istenilen teknik özelliklere ve yapım şartlarına göre, hangi kurumların tip teknik şartnamelerinin kullanılacağı ve işe ait özel teknik şartnamenin hangi teknik kriterleri kapsayacağı belirlenmesi, işin, fen ve sanat kurallarına uygun olarak istenilen şekilde yaptırılabilmesi için, öncelikli kararlardır. Sonrasında, işe ait keşif özetinin, bu teknik şartnameler ve projeler paralelinde sağlıklı bir şekilde hazırlanması gerekmekte ve böylece, planlanan yapım işinin, teknik şartlarına uygun imal edilmesi ve doğru bir şekilde fiyatlandırılması mümkün olabilmektedir.

Bahse konu işe ait sözleşmenin eklerini oluşturan şartnamelerde; planlanan iş kısımlarının hangi kurumların teknik disiplinine göre inşa edileceği kesin olarak belirlenmemiştir. Özel Şartnamenin, Birim Fiyat Esası başlıklı 6,1 maddesinde bu konuya yeterli ve kesin olmayan bir şekilde değinilmiş ise de; yine aynı şartnamenin 12, 29, 30, 33 ve 36. maddelerindeki çelişik hükümlerle, konu daha karmaşık hale getirilmiştir.

Aynı zamanda; keşif özetinin, ... bölümlerinde gösterilen, Yapı İşleri Müşterek Tesisatı Birim Fiyat ve Tarifleri kitabındaki çelik boruların montajlı montajsız birim fiyatlarından alınarak hazırlanmış olan, bahse konu, 201-199/A, 201-199/AB ve 201-178/B poz no'lu özel fiyatların, analize dayalı olarak tespit edilmesi, tariflenmesi ve bunların, işin özel ve genel teknik şartnamelerine uygun olması zorunlu iken bunun yapılmadığı, idaresinin yazılarından ve dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Bu tespitler ışığında, anlaşmazlık konularının; işe ait sözleşmenin, Özel Şartname Esasları başlıklı 9. maddesinde, " **Sözleşme ve eklerinde yazılı hükümlere ek yapan, değiştiren ve iptal eden Özel Şartname hükümleri esas ve geçerli olacaktır.**" ibaresi gereğince, öncelikle, sözleşme eki **Özel Şartnamenin** hükümleri doğrultusunda incelenmesi gerekecektir.

Özel Şartnamenin, Birim fiyat Esası başlıklı 6.1 maddesinde belirtildiği üzere; **öncelikli olarak**, işin nitelik durumuna göre proje kapsamındaki **yapılar için Bayındırlık** şartnameleri ve birim fiyatları, ... şartnameleri ve birim fiyatları, ... şartnameleri ve birim fiyatları, **harici ve dahili elektrik tesisleri için Bayındırlık**,,ve Şartnameleri ve birim fiyatları, **... için ise öncelikle Bayındırlık ve ...** şartnameleri ve birim fiyatları

geçerlidir hükmü mevcut bulunmaktadır.

Projenin, farklı teknik karakter taşıyan bölümlerinin, kurumların teknik uzmanlık alanlarına paralel bir şekilde inşaa edilmesini gerçekleştirmek, yukarıdaki hükümlerle hedeflenmiş ise de, bu hükümler, kesin ve net bir şekilde yönlendirme yapamamakta, **sadece öncelikleri** belirlemektedir.

... öncelikle geçerli olacağı işaret edilen **Bayındırlık şartname ve birim fiyatları** araştırıldığında, çelik boru hatlarının yapımıyla ilgili herhangi bir teknik şartnamenin olmadığı ve birim fiyatlarının ise poz tariflerinde belirtildiği gibi, "**...kurulacağı arsa sınırları içindeki işlere münhasır olmak üzere**" **bina inşaatlarında** kullanılması önerilen, montaj bedelinin ayrıca gösterildiği, montajlı birim fiyatlar olduğu bilinmektedir.

... **ise** uygun şartnameleri ve boru döşeme ve ferşiyatıyla ilgili birim fiyatları mevcut olmasına rağmen, bu fiyatlara boru bedelleri dahil değildir. Dolayısıyla, öncelik sırasına uygun hareket edildiğinde, bahse konu imalatın ödenebilmesi için ...fiyatlarından faydalanılarak özel yeni fiyat yapılması düşünülebilir, ancak, gerek sözleşme eki özel teknik şartnamenin, yerinde yapılacak ... imalatı tariflerine ve gerekse yazımızın ilerleyen bölümlerinde detayı verilen, sözleşme eki Genel Şartnamenin 9. maddesi ile Özel Şartnamenin 7.maddesinde belirtilen hükümlere göre bu mümkün olmamaktadır.

İdarece öne sürülen bir diğer hüküm, sözleşme eki genel şartnamenin 9. maddesindeki "**Sözleşme ve ekleri uyarınca-....._tarafından müteahhide yaptırılacak işler ile ilk keşif cetvelinde gösterilen işler arasında nitelik ve nicelik bakımından herhangi bir fark çıkması halinde o müteahhit hiçbir istek ve itirazda bulunamaz.**" hükmüdür. Ancak, aynı maddenin son paragrafında ifade edilen, "**Birim fiyat listesi ile keşif özeti cetveli arasında herhangi bir çelişme olursa birim fiyat listesi geçerli sayılacaktır.**" hükmüne göre, bütün uygulamalarda olduğu gibi, birim fiyat listeleri keşif özetinden önce gelmektedir. Burada önemli olan husus; **hangi birim fiyat listesinin**, işin teknik gereklerini karşılayacağı ve dolayısıyla geçerli kabul edileceği hususudur.

Konunun netlik kazanabilmesi için, sözleşme eki Genel **Şartnamenin I.maddesi** son paragrafındaki

"Bu şartnamedeki hükümler, yapılacak sözleşme ve özel şartname ile işin özelliği icabı olarak değiştirilmedikçe veya tersi yazılmadıkça aynen yürürlükte olacaktır," hükmü gereğince, Genel Şartnameye müracaat edildiğinde, Genel Fenni Şartname başlıklı 6. maddesinde ifadesini bulan, "**.....Ş özel ve genel şartnamelerinde bulunmayan hususlarda Yapı İşleri için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri, yol ve köprüler için T.C. Karayolları, su işleri içinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüklerinin en son tarihli Genel Fenni Şartnameleri**

geçerli olacaktır." hükmüne ulaşılmaktadır.

Bu durumda; **Özel Şartnamenin**, Birim fiyat Esası başlıklı 6.1 maddesinde şartname ve birim fiyatlarının, sadece baraj ve tünel inşaatı için kullanılmak mecburiyeti ortadan kalkmakta olup, bahse konu ..., yukarıda belirtildiği gibi **su işleri** genel kapsamında değerlendirilmesi ve dolayısıyla; sözleşmenin 21. maddesinde sıralanan eklerden olan **Genel Teknik Şartnameler** ve ...yerli imal edilmesi gereken daimi teçhizatın esaslarını belirleyen ve işe ait Özel Teknik Şartnamenin çelik boru imalatına ilişkin hükümlerine en yakın hükümler içeren ...' ne ait "**Daimi Teçhizata ait Teknik Şartname**" ile işe ait **Özel Teknik Şartnamenin** tariflerine ve projelere uygun olarak yapıldığı anlaşılan çelik çebri boru imalatı için, boru bedellerinin de fiyata dahil olduğu.... birim fiyatlarının kullanılması mümkün olmaktadır.

Ancak, bunlardan daha önemli olan bir diğer mesnet; anlaşmazlık konusu ..., Sözleşme eki Özel teknik Şartnamenin 1,8 maddesinde ifade edildiği gibi, bölgenin yağışlı ve aşağı katların yerleşim alanı olması nedeniyle feyzan halinde emniyet olarak tesis edilen derivasyon hattı olmasıdır. Ekteki 4711-050-AG-507 no'lu paftada da görüldüğü gibi derivasyon görevi yapan ve baraj inşaatının tamamlanmasından sonra, bitiş noktalarında bulunan sürgülü vanalarla projelendirilen bu ... yetkililerinin de işaret ettiği üzere, dip savak tesisi olarak görev yapacağı ve bu tip tesislerin de, ...inşaatlarının ayrılmaz bir parçası olduğudur. Dolayısıyla, bahse konu imalatların ödenmesinde birim fiyat listesinden alınacak fiyatların kullanılması gerekmektedir.

Bu gerekliliği destekleyen bir başka tespit; keşif özetinde, ... bahse konu ...yapımına karşılık olarak konulan, 201-199/A,201 199/AB ve 201-178/B poz no'lu özel fiyatların, Özel teknik Şartname hükümlerine uygun ve analize dayalı olarak tespit edilmesi gerekirken bunun yapılmadığı sebebiyle, bu imalatların, işe ait Özel Şartname hükümleri gereği, **Birim Fiyatı Bulunmayan İşler** kategorisinde değerlendirilmesi mecburiyetidir. Bunun için, **Özel Şartnamenin Birim Fiyatı Bulunmayan İşler başlıklı** 7. maddesine gidildiğinde de, "**Ancak, işin özelliği gereği yukarıda adı geçen kuruluşların doğrudan doğruya uzmanlık alanına giren imalatlarda, bu kuruluşların liste fiyatlarının, kullanılması zorunludur.**" hükmü gereği, bu imalatlar için yine, birim fiyatları geçerli olmaktadır. Kaldı ki, sözleşme eki Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi 20. maddesine göre de, birim fiyat listelerinde fiyatı bulunan bu imalatlar için, yeniden özel bir fiyat yapılması mümkün olmamaktadır.

IV-KARAR

Anlaşmazlık konusu, yukarıda belirttiğimiz tespitler doğrultusunda değerlendirildiğinde:

..., yapılmakta olan ... kalıcı bir unsuru olduğu kabul edilmelidir. Bahse konu ... imalatının, teknik olarak güvenceye alınabilmesi için, işe ait Özel Teknik Şartnamenin çelik boru imalatına ilişkin hükümlerine en yakın hükümler içeren teknik şartnameleri ile Özel Teknik Şartnamede istenilen teknik özellikleri sağlaması zorunlu olmakta ve dolayısıyla, çalışma ve uzmanlık alanı içerisinde yapıldığı belirlenen **imalatın bedelinin**; yazımızın inceleme bölümünde ki değerlendirmeler de dikkate alındığında, Bayındırlık birim fiyatlarına dayalı olarak enterpolasyonla tespit edilerek keşif özetine konulan özel fiyatlar ile yine özel fiyat yapımını gerektirecek ... birim fiyatlarından ödenmesi mümkün olmadığı,

Bahse konu imalat bedellerinin, birim 'fiyatlarından karşılanmasının ve **uygulanmak istenilen ...** pozunun, yeraltında tünel içerisine konulan ... mesnetler için mümkün olduğu sebebiyle, dosya içeriğinden, büyük bir bölümünün açıkta yapılmakta olduğu anlaşılan hattın, bu kısımları için yapılacak ödemelerde, "...." pozunun uygulanmasının gerektiği görüşüne varılmıştır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA